

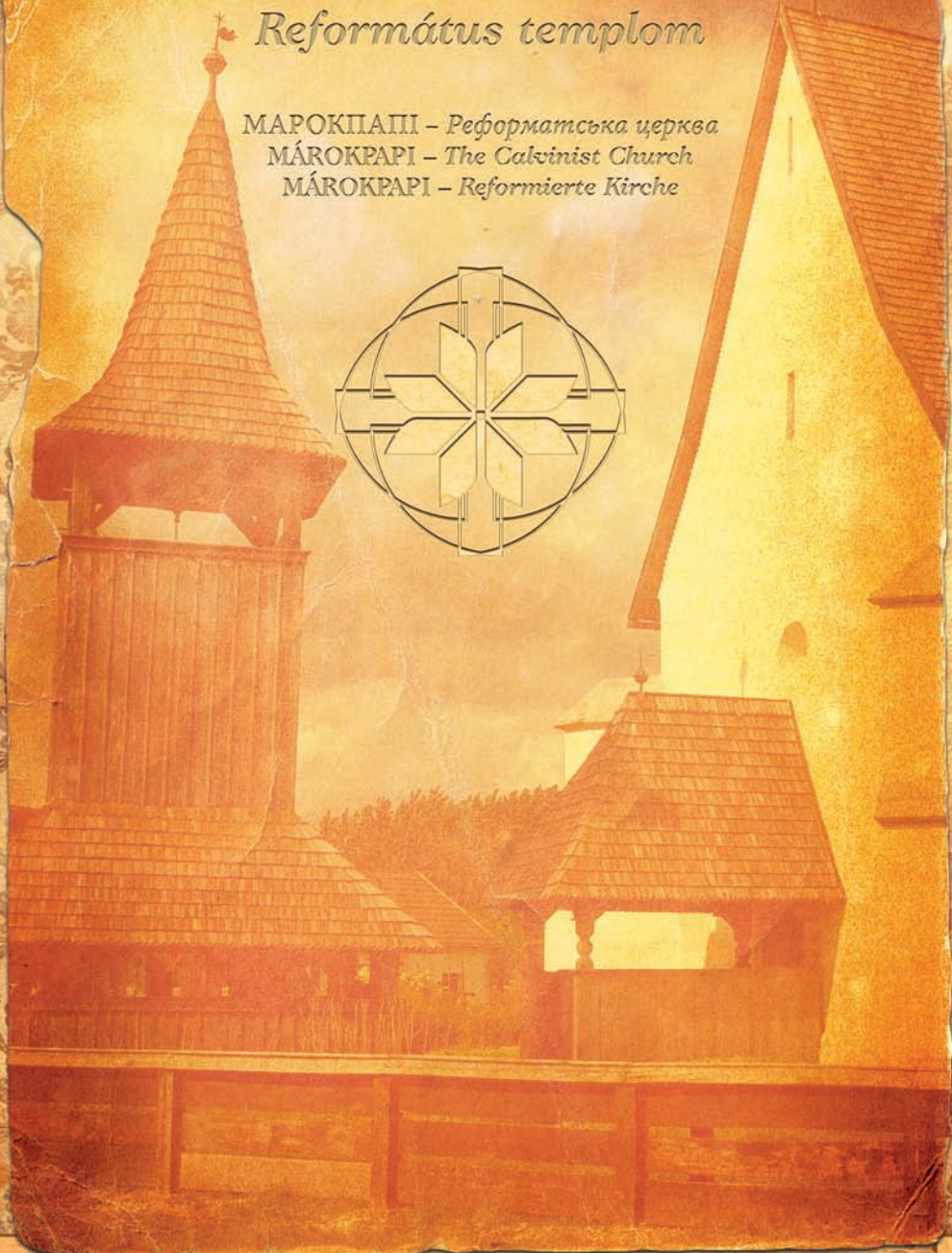
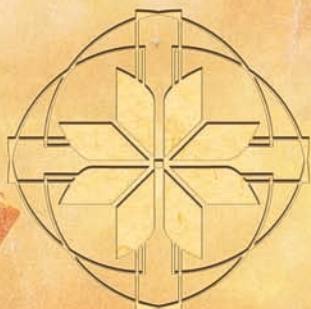
MÁROKPAPI

Református templom

ΜΑΡΟΚΠΑΠΙ - *Реформатска црква*

MÁROKPAPI - *The Calvinist Church*

MÁROKPAPI - *Reformierte Kirche*

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZÉPKORI TEMPLOMOK ÚTJA

MÁROKPAPI Református templom

A középkori templomok útja címen született meg az a tematikus útvonal, amely a Kárpát-medencében egyedülálló vallási és kulturális örökséggel szeretné mélyrehatóan megismertetni az érdeklődőket. Ez a tematikus útvonal hivatott bemutatni a valaha egy történeti régiót alkotó, Északkelet-Magyarország, Kárpátalja, valamint a Partium északi részének középkori egyházi örökségét. Az útvonal területileg a magyarországi Szabolcs-Szatmár-Bereg, a romániai Szatmár és az ukrajnai Kárpátalja megyén halad keresztül, amelyet behálózzák közös történelmi gyökerek. Kárpátalja középkori templomai jelentik a nyugati kereszténység keleti határvonálát, itt ér véget gótika és veszi kezdetét a fa templomok földje és az ortodoxia. A viharos történelmű Kárpátalján viharos múltja volt a templomoknak is. Sokuk elpusztult a tatárjárás után, a reformáció előretörésével sorra a protestánsokhoz kerültek, számos leégett a kora újkor szabadság küzdelmeiben, a szovjet időkben, több esetben Isten házából ateista múzeum lett. Mára az idő, a történelem megnyugodott és az egyházi örökség turista látványossággá vált.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, középkori templomokban Magyarország egyik leggazdagabb vidéke, a középkori templomoknak itt olyan sűrű hálózatuk maradt fent, amely egyedülálló. Szatmár és Bereg középkori egyházi örökségének egyedi hangulatát idézik a kisméretű templomok, a melléjük épített fa harangtornyok, a gazdagon fennmaradt középkori freskók, a festett karzatok, a díszes kazettás mennyezetek, faragott szószekek. Az Alföld középkori templomainak nagy része a török dúlások áldozatává vált. Ez a vizek által körbezárt vidék azonban távol tartotta magától a hódító hadakat, az idegen kultúrákat. Így maradhettek fent páratlan gazdagságukban és szépségükben ezek a kis középkori templomok, amelyek ékszertobozai ennek a vidéknek.

www.temple-tour.eu

<http://www.facebook.com/kozepkoritemplomokutja>

Тематичний маршрут під назвою «Шляхами середньовічних церков» був створений з метою докладного ознайомлення зацікавлених з цією винятковою клерикальною та культурною спадщиною Карпатського басейну. Цей тематичний шлях покликаний на представлення церковної спадщини середньовіччя колись єдиного історичного регіону – Північно-східної Угорщини, Закарпаття, а також північної частини Парціуму. Наявний шлях територіально охоплює область Сабольч-Сатмар-Берег в Угорщині, повіт Сату-Маре у Румунії і Закарпатську область України, в якому переплітаються спільні історичні корені.

Середньовічні церкви Закарпаття являють собою східну межу західного християнства, тут завершується готика і починається край дерев'яних церков та ортодоксія. Бурхлива історія Закарпатського краю відображає також і бурхливе минуле церков. Багато з них було спустошено за часів татарської навали, з прориванням реформації вони одна за одною опинилися у володінні протестантів, значна кількість з них згоріла на кострі визвольної боротьби нової ери, а за радянські часи більшість домів Господніх стали музеями атеїзму. На сьогодні часи та історія утихомирились, і церковна спадщина стала туристичним видовищем. Область Сабольч-Сатмар-Берег є одним із найбагатших на середньовічні церкви краєм Угорщини, тут залишилася така багата ланка церков середніх віків, яка у своєму порозумінні являється унікальною. Церкви малих розмірів Сатмарського та Березького країв, зі зведеними біля них дерев'яними дзвіницями, збереженими до нас середньовічними фресками, розмальованими хорами, орнаментальними кесонними стелями та різьбленими амвонами, відтворюють винятковий настрій середньовічної церковної спадщини. Більша частина середньовічних церков Альфельдського краю стала жертвою татарського нашествия. Однак цей, окутаний водами, край не допускав до себе ворожнече військо, чужу культуру. Таким чином він міг зберегти в своїй незрівнянній помпезності та красі ці маленькі середньовічні церкви, які безсумнівно є родзинками цього краю.

The Route of Medieval Churches is the name of the thematic route designed with the intention of thoroughly familiarising interested tourists with a unique religious and cultural heritage in the Carpathian Basin. This thematic route was created with the purpose of presenting the medieval ecclesiastical heritage of three geographical units, which formed a historical region in the past: Northeast Hungary, Kárpátalja (Subcarpathia) and the northern area of the region called Partium. The route crosses Szabolcs-Szatmár-Bereg county on Hungarian territory, Szatmár/Satu Mare county in Romania and Transcarpathia (Zakarpatska oblast') in Ukraine. A web of common historical roots ties together these three administrative units.

The medieval churches in Kárpátalja (Subcarpathia) represent the eastern frontier of Western Christianity, this is the region where Gothic architecture meets the wooden churches characteristic to the Greek Orthodox denomination. The region itself had a tumultuous history and the past of its churches constitutes no exception with regard to this observation. Many of them had been destroyed during the Mongol Invasion of Europe, the remaining ones were seized one after another by the Calvinists as the Reformation gained ground, a large number burned down during the freedom fights of Early modern history and, in Soviet times, churches were often transformed into museums for atheists. We live now in peaceful times, in a calm period of history - hence, churches became tourists' attractions.

Szabolcs-Szatmár-Bereg county is one of the richest areas in Hungary in what concerns medieval churches. A unique network of medieval churches has been preserved here. The small churches, the wooden belfries standing next to them, the medieval frescoes which still exist in so many places, the painted galleries, the richly decorated coffered ceilings and the carved pulpits evoke the unique atmosphere characteristic to the ecclesiastical heritage of the historical Szatmár and Bereg counties. Unfortunately, the major part of the medieval churches on the Great Hungarian Plain (Alföld) have been devastated by the Ottoman Turks. Nonetheless, the waterways and lakes surrounding this region kept conquering armies and foreign cultures away. In this manner, these tiny medieval churches, real jewels of this area, could have been preserved together with their unparalleled richness and beauty.

www.temple-tour.eu

<http://www.facebook.com/kozepkoritemplomokutja>

Unter dem Titel **Straße mittelalterlicher Kirchen** wurden eine thematische Tour zusammengestellt, die das einzigartige religiöse und kulturelle Erbe des Karpatenbeckens umfassend vorstellen möchte. Diese thematische Tour führt durch die einst eine zusammenhängende historische Region bildenden Gegenden von Nordostungarn, Transkarpatien sowie den nördlichen Teil von Partium und macht an den schönsten, sakralen Bauten aus dem Mittelalter halt. Die Tour verläuft durch das ungarische Komitat Szabolcs-Szatmár-Bereg, den rumänischen Kreis Satu Mare und das ukrainische Transkarpatien, ein Landstrich, der durch gemeinsame historische Wurzeln verbunden ist.

Die mittelalterlichen Kirchen von Transkarpatien bedeuten die östliche Grenzlinie des westlich geprägten Christentums, wo die Gotik endet und das Gebiet der Holzkirchen und des orthodoxen Christentums beginnt. In Transkarpatien mit seiner turbulenten Geschichte blieben auch die Kirchen nicht von den Turbulenzen verschont. Viele von ihnen wurden nach dem Tatarensturm zerstört, eine ganze Reihe wurde mit der Ausbreitung der Reformation in protestantische Kirchen umgewandelt, zahlreiche Kirchen brannten in den Freiheitskämpfen der frühen Neuzeit nieder, zu Zeiten der Sowjetmacht wurden mehrere Gotteshäuser als atheistische Museen genutzt. Heute beruhigten sich die Zeiten und das sakrale Erbe wurde zur Touristenattraktion.

Das Komitat Szabolcs-Szatmár-Bereg ist eine der an mittelalterlichen Kirchen reichsten Gegenden in Ungarn, die frühen Kirchen blieben hier in einem so dichten Netz erhalten, das einzigartig ist. Die kleinen Kirchen, die daneben gebauten Glockentürme aus Holz, die vielfach sichtbaren mittelalterlichen Fresken, die bemalten Emporen, die geschmückten Kassettendecken, die geschnitzten Kanzeln beschwören die einzigartige Atmosphäre des mittelalterlichen sakralen Erbes von Szatmár und Bereg herauf. Das von Gewässern umgebene Gebiet hielt die Truppen auf ihren Eroberungszügen und auch fremde Kulturen fern, deshalb konnten die kleinen mittelalterlichen Kirchen in ihrem einzigartigen Reichtum und in ihrer Schönheit erhalten bleiben, die architektonische Kleinodien dieser Gegend sind.

MÁROKPAPI Református templom

H

A község két település, Márok és Papi egyesülésével jött létre 1941-ben. A falu legnagyobb nevezetessége a református templom, amely egykori a középkori Márok falu egyháza volt. Márok neve a Márk személynévből keletkezett, a középkorban a falu a kisvárdai uradalomhoz tartozott, 1566-ban a tatár csapatok fölégették. A falu Szűz Mária tiszteletére szentelt templomát már a XIV. század elején említik, a XVI. század második felétől a reformátusoké. Már a XIX. század végi leírások említik falképeit, amelyeket bemeszeltek. A templomot 1939-ben villámcsapás éri és leég. Ekkor fölmerül az épület lebontása, de szerencsére ez nem következik be, és a 2000-ben kezdődő kutatás és helyreállítás befejeződése után a templom pompás építészeti alkotásként szolgál a gyülekezet otthonául és várja a látogatókat.

A templom nyugati homlokzata előtt áll a XVIII. században épült, tizenöt méter magas, a XIX. század második felében megújított harangtorony, melynek harangját 1791-ben öntötték. A nyugati homlokzaton nyílik a gótikus, kőkeretes kapu. A külső homlokzat különleges díszé az a színes, virágos kifestés, amely a XVII. századból, tehát már a református időből származik. Hasonló faképdísz a környéken több helyen, így Csarodán, Lónyán, Vámosatyán is előfordul.

A belsőben középkori, a XV. század első feléből származó freskókat láthatunk, amelyek a 1999-es restaurálás során kerültek elő. A hajó északi falán a Háromkirályok vonulását ábrázolták, a diadalíven megfestett jelenetben a halott Krisztus testét angyalok emelik a magasba. A hajót diadalív választja el a szentélytől, amit bordás keresztboltozat fed. A szentély déli oldalán lóhereíves ülőfülke, vele szemben csúcsíves sekrestyeajtó látható. Az ajtótól keletre roncsolt szentségtartó fülkére bukkantak a kutatók.

Ami a templom építési idejét illeti, az épület már állt 1332-ben, amikor papját említik. A XIII. század végén a település birtoklása vita tárgya volt, valószínűleg a helyzet rendezése, az 1299-ben végződő királyper után, tehát 1300 és 1332 között épülhetett a templom. A hajó és a szentély azonos építési periódusban készült, a kutatók korábbi épületnek nem találták nyomát.

МАРОКПАПІ

Реформатська церква

Село Марокпапі було створене злиттям двох окремих поселень – Марок та Папі в 1941-му році. Найбільшою знаменитістю села є реформатська церква, яка колись була церквою середньовічного поселення Марок. Назва Марок походить від власного імені Марк, в середньовіччі село належало до кішвардської домінії, в 1566-му році його спалили татари. Сільську церкву, освячену в честь Діви Марії, згадують вже на початку XIV століття, починаючи з другої половини XVI століття вона належить реформатам. Вже в описах кінця XIX століття згадуються її настінні розписи, які було скрито під побілкою. В 1939-му році церква зазнає удару блискавки і згорає. В цей час пропонувався також і демонтаж будівлі, але на щастя цього не сталося, і по закінченні дослідження та реставрації, що почалися в 2000-му році церква, будучи захоплюючим архітектурним твором, служить домівкою для церковної громади і чекає на відвідувачів.

Перед західним фасадом церкви стоїть вежа-дзвіниця, збудована в XVIII столітті, висотою п'ятнадцять метрів, яка була оновлена в другій половині XIX століття, дзвони якої було вилито в 1791-му році. Готичний вхідний портал з кам'яною рамою відкривається на західному фасаді. Незвичайною прикрасою зовнішнього фасаду є кольорове візерунчасте фарбування, яке походить з XVII століття і, отже, відноситься вже до епохи реформації. Схожі дерев'яні зображення-прикраси трапляються в багатьох місцях краю, зокрема в Лоні, Чароді, Вамошата.

У внутрішньому інтер'єрі видніються настінні розписи, що походять з першої половини XV століття, які були розкриті під час реставрації 1999-го року. На північній стіні зображено ходу Трьох волхвів, а в епізоді, зображеному на тріумфальній арці – сцену підняття в небеса ангелами мертвого тіла Христового. Неф відокремлений від апсиди, що перекрита хрестоподібним нервюрним склепінням, тріумфальною аркою. На південному боці апсиди знаходиться сідлія з трилистниковим завершенням, а на протилежній стіні розташовані двері ризниці зі стрілкою аркою. На схід від дверей дослідниками було знайдено нішу-дароносицю.

Стосовно періоду побудови церкви, то її будівля стояла вже в 1332-му році, відколи згадується її священик. В кінці XIII століття право власності поселення було предметом спору, тому ймовірно, що церква могла бути побудована після вияснення правових відносин в королівському суді, що закінчився в 1299-му році і, отже, церква могла бути побудована в період 1300 - 1332 років. Неф та

апсида церкви були створені в один і той же будівельний період, слідів більш ранніх будівель дослідники не знайшли.

MÁROKPAPI

The Calvinist Church

This commune came into being in 1941 through the merger of two settlements: Márok and Papi. The village is famous because of its Calvinist church, which was in fact the place of worship built in the medieval village of Márok. The origin of the name Márok is the name Márk (Mark). In the Middle Ages, the village was part of the Kisvárdá estate; but in 1566, Crimean Tatar troops set it on fire. The church of the village, dedicated to The Holy Mary, was mentioned already at the beginning of the 14th century. Later, starting with the second half of the 16th century, the Calvinists began using the church.

The mural paintings inside the church were described first by the end of the 19th century. However, these were covered with lime coating later. The church was hit by lightning in 1939 and burned down. The alternative of demolishing the church has been taken into consideration then, but fortunately such a thing did not happen. As a result of the explorations initiated in 2000 and the subsequent restoration work, this church now serves its congregation as a spectacular feat of architecture and also welcomes visitors. A fifteen metres high belfry built in the 18th century and renovated during the second half of the 19th century stands in front of the western frontispiece. The bell was cast in 1791. The Gothic style gate having a stone frame is also located on the western wall. A special embellishment on the external frontispiece is the coloured painting with floral motifs stemming from the 17th century, from the period when already the Calvinists used the Church. Similar mural decorations can be found in several places in the area, for instance, in Csaroda, Lónya and Vámosatya.

Inside, one can see medieval frescoes painted in the first half of the 15th century. These were uncovered in 1999, when the church was restored. On the northern wall of the nave The Three Wise Men were depicted, while the scene on the chancel arch shows how angels carry the lifeless body of Christ to the heavens. This chancel arch separates the nave from the sanctuary covered by a ribbed groin vault ceiling. On the southern side of the sanctuary, there is a sedilia spanned by a trefoil arch and opposite to it a sacristy entrance spanned by a lancet arch. Researchers found a badly damaged tabernacle east to this doorway.

In what concerns the period when the church had been built, it is certain that the place of worship already stood, when its priest was mentioned, i.e., in 1332. At the end of the 13th century, the ownership of the settlement was a matter of contention. Most probably, the church was built after the matter had been settled by a ruling of the king at the end of a lawsuit in 1299, that is, between 1300 and 1332. The nave and the sanctuary were built in the same period. Researchers found no evidence of earlier buildings whatsoever.

MÁROKPAPI Reformierte Kirche

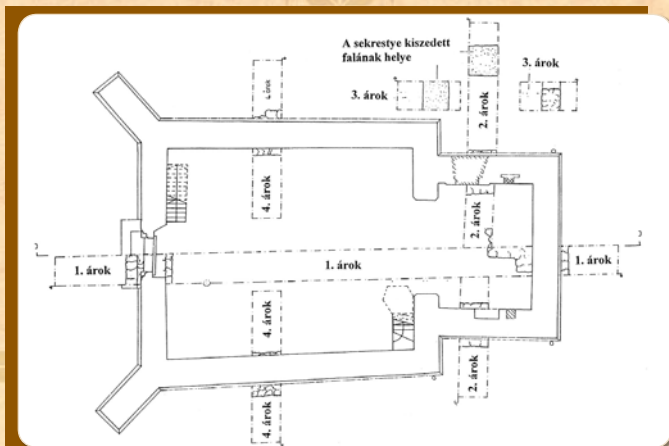
DE

Die Gemeinde kam durch die Vereinigung der zwei Orte Márok und Papi im Jahr 1941 zustande. Die größte Sehenswürdigkeit des Dorfes ist die reformierte Kirche, die einst die Gemeindekirche des mittelalterlichen Dorfes Márok war. Der Name Márok entstand aus dem Personennamen Márk, im Mittelalter gehörte das Dorf zu der Herrschaft von Kisvárd, im Jahr 1566 wurde es von den Truppen der Tataren in Brand gesteckt. Die zu Ehren der Jungfrau Maria geweihte Kirche des Dorfes wird schon Anfang des 14. Jahrhunderts erwähnt, ab der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts ist es eine reformierte Kirche.

Schon die Beschreibungen aus dem 19. Jahrhundert erwähnen die Fresken, die mit Kalk überstrichen wurden. Die Kirche wurde 1939 von einem Blitz getroffen und brannte nieder. Zu dieser Zeit wurde der Abriss der Kirche erwogen, doch glücklicherweise wurde dieses Vorhaben nicht umgesetzt und nach der im Jahr 2000 beginnenden Erforschung und der Fertigstellung der Instandsetzung dient die Kirche als prächtiges architektonisches Bauwerk der Gemeinde und empfängt auch Besucher.

Vor der Westfassade der Kirche steht der aus dem 18. Jahrhundert stammende 15 Meter hohe und in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts erneuerte Glockenturm, dessen eine Glocke im Jahr 1791 gegossen wurde. An der Westfassade befindet sich ein gotisches Portal mit Steingewände, der besondere Schmuck der Fassade ist die farbige florale Bemalung, die aus dem 17. Jahrhundert, das heißt schon aus der reformierten Epoche, stammt. Ein ähnlicher Wandschmuck ist in mehreren Orten der Gegend, so beispielsweise in Csaroda, Lónya und Vámosatya, zu sehen. Im Kircheninneren sind die aus der ersten Hälfte des 15. Jahrhunderts stammenden Fresken erwähnenswert, die im Jahr 1999 bei den Restaurierungsarbeiten zum Vorschein kamen. An der Nordwand des Kirchenschiffs wurde der Zug der Heiligen Drei Könige dargestellt, in der auf dem Chorbogen gemalten Szene tragen Engel den Körper des toten Christus in die Höhe. Der Chorbogen trennt das Kirchenschiff vom Chor, den ein Rippenkreuzrippengewölbe bedeckt. An der Südwand des Chors ist eine Sitznische mit Kleeblattform angeordnet, ihr gegenüber befindet sich die spitzbogige Sakristeitur. Östlich von der Tür fanden die Forscher eine zugemauerte Monstranznische.

Was die Bauzeit der Kirche anbelangt, stand das Gebäude schon 1332, als ihr Pfarrer erwähnt wird. Ende des 13. Jahrhunderts war die Kirche Gegenstand eines Besitzstreits der Gemeinde, wahrscheinlich wurde die Kirche nach der Regelung des Streits bzw. nach dem im Jahr 1299 endenden königlichen Prozess zwischen 1300 und 132 errichtet. Das Schiff und der Chor wurden in derselben Bauzeit gebaut, die Forscher fanden keine Spuren von einem älteren Gebäude.

* A brossura Simon Zoltán leírása alapján készült

+36 45 704 710

Márokpapi, Kossuth u. 34.

bakolajos47@gmail.com

Partnerség határok nélkül

Jelen kiadvány az Európai Unió társfinanszírozásával készült. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Terület-fejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft. felel a kiadvány teljes tartalmáért, mely nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió hivatalos álláspontját.

A „Tourist route to the common religious and cultural heritages” című projekt a Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENPI Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 (www.huskroua-cbc.net) keretében valósul meg az Európai Unió társfinanszírozásával. Az Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz (ENPI) finanszírozási forma az Unió külső határai mentén történő határon átnyúló együttműködések támogatását szolgálja. A HU-SK-RO-UA ENPI CBC Program átfogó célja olyan tevékenységek ösztönzése, melyek egy sokkal intenzívebb és hatékonyabb társadalmi és gazdasági együttműködést eredményeznek Ukrajna és a tagállamok közös határmenti régióiban.

Az Európai Unió 27 tagállamból áll, melyek fokozatosan összekapcsolódnak a know-how, erőforrások megosztásán és sorsaikon keresztül. Ötven éves bővítési folyamat eredményeként kiépítették a stabilitás, demokrácia és fenntartható fejlődés zónáját a kulturális sokszínűség, tolerancia és egyéni szabadságjogok fenntartása mellett. Az Európai Unió megosztja vívmányait és értékeit a határain túli országokkal és népekkel. Az Európai Bizottság az EU végrehajtó szerve.

A Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENPI Határon Átnyúló Együttműködési Program a 2007-2013-as programozási időszakban kerül megvalósításra a programban résztvevő tagállamok Ukrajnával szomszédos határain. Az Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz (ENPI) finanszírozási forma az Unió külső határai mentén történő határon átnyúló együttműködések támogatását szolgálja. A program általános célkitűzése: Az együttműködés fokozása és elmélyítése Ukrajna Kárpátalja, Ivano-Frankivszki és Csernovici megyei és a tagállamok támogatott, illetve „szomszédos” határmenti régiói között, környezeti, szociális és gazdasági szempontból fenntartható módon. A program Közös Irányító Hatósági funkcióit a magyar Nemzeti Fejlesztési Ügynökség látja el. A program hivatalos honlapja: www.huskroua-cbc.net.

A Program az Európai Unió
társfinanszírozásával valósul meg

Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna
ENPI Határon Átnyúló Együttműködési Program

Tündérmező
Szabolcs-Szatmár-Bereg